

D E C I Z I E

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

Judecătorul:

Judecătorii:

Iulia Sîrcu

Dumitru Mardari și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Bîtca Emil, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bîtca Emil împotriva lui Lesnicenco Maxim, Lesnicenco Olesea și Lesnicenco Galina cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, prin care s-a respins cererea lui Bîtca Emil cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat

c o n s t a t ă

La 28 ianuarie 2016 Bîtca Emil a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Lesnicenco Maxim, Lesnicenco Olesea și Lesnicenco Galina cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Bîtca Emil a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 30 mai 2012 s-a încasat de la Lesnicenco Maxim în beneficiul său datoria în mărime de 20 000 Euro echivalentul în valută națională la data executării hotărârii conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei și taxa de stat în mărime de 1 000 lei.

Lesnicenco Olesea a avut un rol activ și decisiv în transmiterea sumei, garantând că va restitui datoria în termenul indicat în recipisa din 10 mai 2010 și promițând că se va angaja în câmpul muncii.

Suma bănească a fost primită de ambii soți fiind investită în dezvoltarea afacerii de prelucrare a lemnului și confecționarea ramelor în interesul întregii familii.

Mama pârâtului Lesnicenco Galina la fel a garantat personal că va asigura restituirea împrumutului.

Cere Bîtca Emil scutirea de la plata taxei de stat și încasarea în mod solidar de

la Lesnicenco Maxim, Lesnicenco Olesea și Lesnicenco Galina a datoriei încasată prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 30 mai 2012 (f.d. 2-3).

Prin încheierea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 03 februarie 2016 s-a admis cererea lui Bîtca Emil cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a primit spre examinare în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată (f.d. 8).

La 28 martie 2016 Bîtca Emil a depus cerere de completare a temeiului acțiunii numai împotriva Olesei Lesnicenco și Galinei Lesnicenco (f.d. 14).

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 18 iulie 2016 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Bîtca Emil (f.d. 66, 69-71).

La 21 iulie 2016 Bîtca Emil a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 18 iulie 2016 solicitând scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată (f.d. 73).

La 16 august 2016 Bîtca Emil a depus observații la procesul-verbal (f.d. 78-79).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Bîtca Emil și s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 9 900 lei până la 26 octombrie 2016.

S-a explicat că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 82-83).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016 s-a ridicat pricina de la examinare și s-a restituit Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău pentru examinarea obiecțiilor depuse de Bîtca Emil asupra procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 86).

La 13 decembrie 2016 Bîtca Emil a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului, casarea încheierii și emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere de scutire de la plata taxei de stat.

În motivarea cererii de recurs Bîtca Emil a invocat că a făcut cunoștință cu încheierea contestată la 29 noiembrie 2016.

Instanța de apel neîntemeiat l-a obligat la plata taxei de stat în mărime de 9 900 lei, adică 75 % din suma ce urma a fi achitată la depunerea acțiunii.

Starea lui materială de la depunerea cererii de chemare în judecată până la depunerea cererii de apel nu s-a schimbat și instanța de apel eronat a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, în condițiile în care prima instanță l-a scutit integral.

Este șomer și se află în căutarea unui loc de muncă.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și urmează a fi admis cu casarea parțială a încheierii și emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere de scutire de la plata taxei de stat din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Bîtca Emil copia încheierii de a nu da curs cererii de apel din 14 septembrie 2016, care a fost recepționată de

destinatar la 29 noiembrie 2016 (f.d. 84, 96).

Prin urmare, recursul declarat de Bîtca Emil la 13 decembrie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționînd prin decizie problema în fond.

Din materialele pricinii rezultă că la 21 iulie 2016 Bîtca Emil a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 iulie 2016 solicitând scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată (f.d. 73).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Bîtca Emil și s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 9 900 lei până la 26 octombrie 2016.

S-a explicat că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 82-83).

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amîne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmînd a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

În cererea de scutire a persoanei fizice urmează a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecția socială; certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane; informația de la organul fiscal privind existența și situația conturilor bancare deținute; informația privind mijloacele de transport, bunurile imobile pe care le are în proprietate),

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în special în cazul în care justițiabilul invocă situația financiară dificilă, instanța urmează să analizeze atent circumstanțele cauzei în vederea constatării capacității acestuia de a achita taxa de stat.

Prin certificatul eliberat de Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă a municipiului Chișinău nr. 45 din 26 ianuarie 2016 se confirmă că Bîtca Emil este luat la evidență ca șomer începând cu 26 noiembrie 2015 (f.d.5).

Direcția Administrare Fiscală Botanică a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău a confirmat că Bîtca Emil nu a obținut venituri impozabile pentru anii 2014-2015 (f.d. 6).

La cererea de recurs Bîtca Emil a anexat copia certificatului nr. 295 din 28 iunie 2016 eliberat de Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă a municipiului Chișinău, prin care se confirmă statutul de șomer (f.d. 102).

Că Bîtca Emil nu a avut venituri impozabile în anul 2015 confirmă la 22 iunie 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău (f.d. 103).

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 03 februarie 2016 s-a admis cererea lui Bîtca Emil cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a primit spre examinare în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată (f.d. 8).

Așadar, la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma că de la depunerea cererii de chemare în judecată până la depunerea cererii de apel situația materială a lui Bîtca Emil s-a modificat și instanța de apel neîntemeiat a respins cererea acestuia de scutire de la plata taxei de stat.

Argumentele și probele prezentate demonstrează că Bîtca Emil este în imposibilitate de a achita taxa de stat la depunerea apelului și Curtea de Apel Chișinău arbitrar a constatat că apelantul nu a prezentat probe care confirmă situația financiară precară.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a admite cererea lui Bîtca Emil și de a-l scuti integral de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Or, neeliberarea recurentului de la plata taxei de stat ar duce la îngrădirea accesului la un tribunal, fapt ce în consecință este o încălcare a art.6 paragraful 1 din Convenție.

În favoarea opiniei enunțate, instanța de recurs reține concluziile Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Clionov contra Republicii Moldova, unde s-a menționat că obligarea recurentului de a achita taxa de stat, atunci când el este în imposibilitate de a face acest lucru, duce la refuzul accesului la un tribunal, întrucât Curtea Supremă de Justiție este în imposibilitate de a examina dosarul.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

În rest încheierea din 14 septembrie 2016 nu se contestă și instanța de recurs consideră inoportun de a se pronunța.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Bîtca Emil, de a casa încheierea instanței de apel în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat și acordarea termenului pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat și de a emite în partea dată o nouă încheiere de scutire de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Bîtca Emil

Se casează parțial încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat și acordării termenului pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bîtca Emil împotriva lui Lesnicenco Maxim, Lesnicenco Olesea și Lesnicenco Galina cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și se emite în partea dată o nouă încheiere prin care:

Se admite cererea lui Bîtca Emil cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Se scutește Bîtca Emil de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 iulie 2016.

Se restituie pricina la Curtea de Apel Chișinău de la etapa soluționării chestiunii de punere pe rol a cererii de apel.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Dumitru Mardari

Sveatoslav Moldovan